

## บทที่ 5

### สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการปรับตัวของธุรกิจขนาดย่อมก่อน โยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท : กรณีศึกษา ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ มุ่งที่จะศึกษาถึงการปรับตัวของลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีก่อน โยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท และความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ทั้งนี้ผลการศึกษานำมาสามารถใช้เป็นแนวทางหรือข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการนำมาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการ นโยบายช่วยเหลือ หรือบรรเทาปัญหากับผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ตลอดจนเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับตัวที่เหมาะสมแก่ผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างสมดุล เข้มแข็ง และสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจต่อไป

การศึกษาวិจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณกับกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมที่เป็นลูกค้าธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 256 ราย และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-Test) เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบ และความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมที่เป็นลูกค้าธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

## 5.1 สรุปผลการศึกษา

### 5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสอบถามลูกค้ายกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 256 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีตำแหน่งเป็นเจ้าของกิจการ

### 5.1.2 ข้อมูลการดำเนินกิจการของธุรกิจขนาดย่อม

ลูกค้ายกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เปิดดำเนินธุรกิจ/กิจการจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา ระหว่าง 10 – 15 ปี มีทุนจดทะเบียน/เงินทุนแรกเริ่มการดำเนินกิจการมากกว่า 1,500,000 บาท รายได้หมุนเวียนเฉลี่ยต่อเดือนของกิจการมากกว่า 1,500,000 บาท ประกอบกิจการประเภทการขายส่ง-ขายปลีก และประกอบกิจการรูปแบบธุรกิจเจ้าของคนเดียวจดทะเบียนพาณิชย์

ด้านข้อมูลการจ้างงานภายในองค์กร พบว่า ลูกค้ายกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่จ่ายค่าแรงให้แก่ลูกจ้างเป็นรายเดือน มีลูกจ้างทั้งหมดในสถานประกอบการไม่เกิน 10 คน กรณีที่ลูกจ้างเป็นแรงงานไทย พบว่า ลูกค้ายกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีลูกจ้างแรงงานไทยในสถานประกอบการ จำนวนระหว่าง 1 – 10 คน และกรณีที่ลูกจ้างเป็นแรงงานต่างด้าว พบว่า ลูกค้ายกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีลูกจ้างแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ จำนวนระหว่าง 1 – 10 คน

ด้านการจ่ายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ให้แก่ลูกจ้าง/พนักงานในสถานประกอบการ พบว่า ลูกค้ายกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้จ่ายค่าแรงขั้นต่ำ 300 ให้แก่ลูกจ้าง/พนักงานในสถานประกอบการ จำนวน 1 – 10 คน

### 5.1.3 ข้อมูลผลกระทบที่ได้รับจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท

จากผลการศึกษาผลกระทบที่ได้รับจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ในภาพรวม พบว่า ลูกค้ายกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาผลกระทบรายด้าน พบดังนี้

1) ด้านต้นทุนการผลิต ลูกค้ายกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบที่ได้รับจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านต้นทุนการผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยได้รับผลกระทบด้านค่าระบบสาธารณูปโภคในสถานประกอบการ เช่น ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ฯลฯ เป็นลำดับแรก

2) **ด้านสวัสดิการ** ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบที่ได้รับจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านสวัสดิการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับผลกระทบในด้านการจ่ายค่าทำงานล่วงเวลาให้แก่พนักงาน เป็นลำดับแรก

3) **ด้านการบริการงานบุคคล** ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบที่ได้รับจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านการบริการงานบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยได้รับผลกระทบในด้านจำนวนลูกจ้าง/พนักงานในสถานประกอบการ เป็นลำดับแรก

4) **ด้านการลงทุน** ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบที่ได้รับจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านการลงทุนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับผลกระทบในด้านจำนวนเงินทุนในการผลิตสินค้าและบริการ เป็นลำดับแรก

#### 5.1.4 ข้อมูลการปรับตัวของธุรกิจขนาดย่อมต่อนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท

ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้มีการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาการปรับตัวรายด้าน พบดังนี้

1) **ด้านต้นทุนการผลิต** ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้มีการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีการปรับตัวโดยปรับขึ้นราคาสินค้าและบริการเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ลดต้นทุนการผลิตและบริการลง และไม่รับลูกจ้าง/พนักงานเพิ่ม

2) **ด้านสวัสดิการ** ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้มีการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีการปรับตัวด้วยวิธีการลดจำนวนชั่วโมงการทำงานล่วงเวลา เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ลดค่าใช้จ่ายโบนัส/ค่าตอบแทนพิเศษให้แก่พนักงาน และลดการจัดงานเลี้ยง/งานสังสรรค์ให้แก่พนักงาน

3) **ด้านการบริการงานบุคคล** ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้มีการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีการปรับด้วยวิธีการเพิ่มชั่วโมงการทำงานของลูกจ้าง/พนักงาน รองลงมาคือ ชะลอการปรับเลื่อนตำแหน่งของลูกจ้าง/พนักงาน และปรับลดการจัดส่งพนักงานไปประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน

4) **ด้านการลงทุน** ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้มีการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยชะลอการลงทุน/การขยายกิจการ แสวงหาหุ้นส่วน เครื่องมือ แหล่งทุนแห่งใหม่ เพื่อมาร่วมประกอบกิจการด้วย

### 5.1.5 ข้อมูลความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท

ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การช่วยเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ รองลงมาคือ การควบคุมราคาสินค้าอุปโภคและบริโภค และการช่วยเพิ่มความสามารถในการควบคุมต้นทุนการผลิตและต้นทุนธุรกิจของผู้ประกอบการ

### 5.1.6 การเปรียบเทียบผลกระทบ การปรับตัว และความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม

#### 1) การเปรียบเทียบผลกระทบที่ได้รับจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท

##### จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

**ด้านต้นทุนการผลิต** พบว่า ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านต้นทุนการผลิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92) การผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55) การก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55) การขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52) เกษตรกรรม, ล่าสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50) และการขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47) ได้รับผลกระทบในระดับมาก ตามลำดับ ขณะที่ผู้ประกอบการ กิจการอื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33) โรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13) และบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10) ตามลำดับ ได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง

**ด้านสวัสดิการ** พบว่า ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านสวัสดิการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56) ได้รับผลกระทบในระดับมาก นอกจากนี้ ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.04) การผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98) โรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94) การขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) และการขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72) ได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง ขณะที่ลูกค้ายุทธกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการเกษตรกรรม, ล่าสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24) และอื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07) ตามลำดับ ได้รับผลกระทบในระดับน้อย

**ด้านการบริหารงานบุคคล** พบว่า ลูกค้ายุทธกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ายุทธกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98) การบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83) และการขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74) ได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง ขณะที่ ลูกค้ายุทธกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการโรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47) อื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31) การก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24) การขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23) เกษตรกรรม, ล่าสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84) ตามลำดับ ได้รับผลกระทบในระดับน้อย

**ด้านการลงทุน** พบว่า ลูกค้ายุทธกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านการลงทุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ายุทธกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19) การผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05) และอื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89) ได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ลูกค้ายุทธกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49) โรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44) การก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28) และการขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23) ได้รับผลกระทบในระดับน้อย ขณะที่ลูกค้ายุทธกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการเกษตรกรรม, ล่าสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.71) และการบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.25) ได้รับผลกระทบในระดับน้อยที่สุด

## 2) การเปรียบเทียบการปรับตัวของธุรกิจขนาดย่อมก่อนนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

**ด้านต้นทุนการผลิต** พบว่า ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมมีการปรับตัวก่อนนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านต้นทุนการผลิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28) การบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) การขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19) และการขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64) มีการปรับตัวในระดับปานกลาง ขณะที่ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการโรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60) การก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52) อื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33) เกษตรกรรม, ลำสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31) ตามลำดับ มีการปรับตัวในระดับน้อย

**ด้านสวัสดิการ** พบว่า ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมมีการปรับตัวก่อนนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านสวัสดิการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09) การขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) การผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88) โรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88) และการบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67) ตามลำดับ มีการปรับตัวในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการเกษตรกรรม, ลำสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54) การขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51) และบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31) ตามลำดับ มีการปรับตัวในระดับน้อย ขณะที่ ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการอื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74) มีการปรับตัวในระดับน้อยที่สุด

**ด้านการบริหารงานบุคคล** พบว่า ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมมีการปรับตัวก่อนนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67) มีการปรับตัวในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการก่อสร้าง

(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26) การผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22) การขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21) อื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00) และ โรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.83) ตามลำดับ มีการปรับตัวในระดับน้อย ขณะที่ ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75) การขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61) และเกษตรกรรม, ล่าสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.48) ตามลำดับ มีการปรับตัวในระดับน้อยที่สุด

ด้านการลงทุน พบว่า ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมมีการปรับตัวก่อนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ด้านการลงทุน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67) มีการปรับตัวในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59) การขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43) อื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37) การก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86) โรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.83) ตามลำดับ มีการปรับตัวในระดับน้อย ขณะที่ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการเกษตรกรรม, ล่าสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.71) การขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61) และบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40) ตามลำดับ มีการปรับตัวในระดับน้อยที่สุด

### 3) การเปรียบเทียบความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละประเภทอุตสาหกรรมมีความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการการขนส่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) เกษตรกรรม, ล่าสัตว์, ป่าไม้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27) การบริการด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25) และการก่อสร้าง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) ตามลำดับ มีความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ใน

จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบกิจการโรงแรม และภัตตาคาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07) การผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79) การขายส่ง-ขายปลีก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66) และอื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41) ตามลำดับ มีความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ในระดับมาก

## 5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาการปรับตัวของธุรกิจขนาดย่อมต่อนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท : กรณีศึกษา ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การประกาศใช้นโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผลกระทบทางตรงผู้ประกอบการต้องแบกรับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ทางอ้อมคือ ผู้ประกอบการต้องจ่ายค่าแรงให้แก่ลูกจ้าง/พนักงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจจะทำให้ราคาสินค้าและบริการปรับราคาสูงขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งมีผลกระทบสืบเนื่องต่อประชาชนผู้ซื้อสินค้าและบริการ ด้วยที่ต้องเป็นผู้รับภาระส่วนนี้ โดยเฉพาะสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อการดำรงชีพโดยทั่วไป นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้ประกอบการบางแห่งต้องมีการปรับตัวต่อนโยบายดังกล่าว โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาทดแทนแรงงาน ปรับลดจำนวนลูกจ้าง/พนักงานในสถานประกอบการ เป็นต้น ย่อมส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้ใช้แรงงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะส่งผลให้แรงงานต้องตกงาน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างรุนแรงได้ ดังนั้นจากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. รัฐบาลควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนตามความต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม โดยวิธีการปรับลดภาษีให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อชดเชยต้นทุนที่ต้องเสียเพิ่มมากขึ้น
2. รัฐบาลควรดำเนินการหาตลาดหรือแหล่งกระจายสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมไปถึงการเพิ่มผลิตภาพแรงงานหรือพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อให้แรงงานทำงานได้เหมาะสมกับค่าจ้าง ขั้นต่ำ 300 บาท
3. รัฐบาลพิจารณาบททวน เรื่องนโยบายค่าแรงขั้นต่ำเพราะผู้ประกอบการได้รับผลกระทบอย่างมาก และการขึ้นค่าแรงแบบก้าวกระโดดทำให้ผู้ประกอบการปรับตัวไม่ทัน ซึ่งค่าแรงขั้นต่ำของต่างจังหวัดไม่ควรกำหนดให้ถึง 300 บาท เท่ากันทั่วประเทศ ควรกำหนดตามสภาพความเป็นจริงตามแต่ละจังหวัด



4. รัฐบาลควรมีการช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมอย่างจริงจัง โดยการลงพื้นที่เข้าพบ และปิดเวทีสัญจร เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ความต้องการ สภาพปัญหา ตลอดจนสำรวจสภาพความจริงว่าผู้ประกอบการแต่ละรายได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนานโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ให้มีความเหมาะสม และสามารถนำมาปฏิบัติได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการ ลูกจ้าง/พนักงานในสถานประกอบการ

### 5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำการศึกษาคั้งต่อไป

การศึกษารูปแบบการปรับตัวของธุรกิจขนาดย่อมต่อนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท : กรณีศึกษา ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงการปรับตัวของลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท และความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท เท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้ผลการศึกษารอบคลุม และหลากหลายยิ่งขึ้น ควรมีการศึกษาในกรณีผลกระทบของนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ต่อแรงงานในสถานประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ว่าแรงงานได้รับผลกระทบทางตรง และทางอ้อมอย่างไรบ้าง ซึ่งการนำนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท มาปฏิบัติ นั้น ส่งผลกระทบต่อทั้งผู้ประกอบการ และแรงงานด้วย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรมีการศึกษาผลกระทบของนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ต่อแรงงานในสถานประกอบการด้วย เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายด้านแรงงานและที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการจ้างแรงงาน การดำเนินกิจการของธุรกิจขนาดย่อมต่อไป

อนึ่ง การศึกษารูปแบบการปรับตัวกิจการธุรกิจขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ต่อนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท เป็นศึกษาเฉพาะกลุ่มลูกค้านาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (รายละเอียดดังตาราง 5.1) ซึ่งผลจากการศึกษาอาจจะไม่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายให้เหมาะสมกับกลุ่มลูกค้านาคารธุรกิจขนาดย่อมธนาคารต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ได้ เนื่องจาก มีความแตกต่างทางด้านโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม และ ปริมาณกลุ่มลูกค้า อาทิเช่น ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เน้นกลุ่มอุตสาหกรรมบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ มากกว่า 60% และ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีจำนวนกลุ่มลูกค้านาคารธุรกิจขนาดย่อมมากเป็นอันดับหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ เน้นกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร และการผลิต เป็นต้น

ตาราง 5.1 ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อในประเทศของธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทธุรกิจจังหวัด  
เชียงใหม่ Q4/2555 p

ประเภทธุรกิจ	ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ (หน่วย: ล้านบาท)
เกษตรกรรม	3,129
อุตสาหกรรม	8,574
สาธารณูปโภค	1,759
การก่อสร้าง	4,017
การพาณิชย์	26,011
ธุรกิจการเงิน	11,283
อสังหาริมทรัพย์	12,809
บริการอื่น ๆ	6,189
<b>รวมทั้งสิ้น</b>	<b>73,771</b>

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย